

I. NASTANAK I POJAM PRAVA

1. Problemi u definisanju pravastr. 159

Pravo se može uglavnom posmatrati kao društvena pojava, kao sređena celina pravnih normi i društvenih odnosa (pravni poredak) i kao sistem prava, povezanost određenih pravnih normi kao sistem. Kao društvena pojava pravo se vezuje za mnoge druge društvene pojave, a posebno za običaj i moral. Međutim, zajedničko za pravo i druge društvene norme da su to pravila koja regulišu ponašanja ljudi u društvu. Država je dala osnovne elemente i učinila razliku kod pravnih normi u odnosu na druge društvene norme. Dakle država je ta koja daje pravno obeležje normama i to se manifestuje u obezbeđenju primene norme, obezbeđenju sankcije u slučaju da se norme ne primenjuju. Država stvara pravne norme ali ih mogu stvarati razne organizacije, pa i privatna lica (statuti, ugovori). Prema tome za karakter pravnih normi nije bitno ko ih stvara, već da država obezbeđuje primenu pravnih normi, da ih sankcioniše jer država za razliku od drugih organizacija raspolaže monopolom sile koja se manifestuje u primeni normi. Pojam prava određuju teoretičari i filozofi prava. Razlikujemo deskriptivne (vrednosna neutralnost) i preskriptivne (nisu neutralne, kritički preispituju pravo prema moralnim opšteljudskim standardima) definicije prava. Prvi problem na koji nailazimo prilikom razmatranja uvođenja u pravo svodi se na definiciju samog prava. Pravnici ne mogu definisati jednu definiciju o pravu. Od toga kako je on određen i shvaćen zavisi dalje određivanje pojmova i proučavanja prava. Izgleda da nema apsolutno savremene najbolje definicije. Cilj pravne nauke jeste da sistematizuje dostignuti nivo građe o pravu kako bi moderna nauka prava imala materijal za konstruisanje sopstvenog odnosa prema prema opštem shvatanju prava.

2. Pravo kao norma i pravo kao fakt.....str. 163

Pravni poredak kao vrsta društvenog poretka koji je regulisan pravnim normama ima svoja dva elementa, normativan i faktičan. Kao nosioci dva različita pogleda na svet izdvajaju se normativisti i fakticisti. Najizrazitiji teoretičar normativizma je Hans Kelzen. Po normativistima ključ za razumevanje prava sadržan je u normi. Sve pojave dovesti u logičan sklad sa normom. Po shvatanju normativist pravo se uzdiže nad ljudskim ponašanjem. Da pravo nije na ovaj način shvaćeno ne bi bilo moguće razlikovati krivično delo ubistva od izvršenja smrtne presude. I jedno i drugo su ljudska dela sa posledicom prestanka ljudskog života, tek uz ideju prava može se uočiti da je prvo protivpravno a drugo pravom opravdan prestanak života. Ako pravo shvatimo kao fakt nećemo razlikovati ako država liši lice života ili to uradi kriminalac. Dok normativisti ističu da je pravo sastavljeno od normi koje iskazuju ono što treba da bude, fakticisti u pravu prepoznaju ono što jeste. Predstavnik pravnog fakticizma V. Lundstet objašnjava: Pravo je uvek i po svemu faktičko stanje i zbivanje, jedan faktički poredak stvari smješten u postojećoj društvenoj realnosti.

3. Pravo kao jezički proces.....str. 165

Pravo je jedan specifičan proces, odnosno deatnost sastavljena od misli koje se iskazuju jezikom- usmeno ili pismeno. Iskazi mogu biti deskriptivni i preskriptivni. Funkcija deskripcije je da obavještava o činjenicama i da na taj način posredno utiču na ponašanje ljudi, Funkcija preskripcije je da obaveštavaju o nečijim željama i volji i da tako neposredno utiču na ljudsko ponašanje, podstičući ih i usmeravajući ih u određenom pravcu. Očigledno je da normativizmom dominiraju preskriptivni a fakticizmom deskriptivni iskazi.

4. Pravo kao vrednost.....str. 166

Radbruch izvodi pravo iz ideje pravde. Pojam prava je usmeren na ideju prava koja ne može biti ništa druge nego pravda.

Dakle, pravo se može pojaviti kao vrednost kojoj teže skupine ljudi željne dobre organizovanosti sa ciljem skladnog razvoja međuljudskih odnosa. Opšteprihvatljive vrednosti čovječanstva i ljudske civilizacije iz kojih izvire pravo kao vrednost su pravda, sloboda, mir, red i sigurnost.

5. Pojam prava.....str. 169

Pravo se može posmatrati filozofski, metafizički, vezivati za pravdu, slobodu, čast itd. Mi smatramo da pojam pravo treba odrediti pre svega u najširem smislu kao društvenu pojavu.

Pravo je skup pravnih normi koje regulišu društvene odnose u državi (državno-pravni poredak), usmeravajući ih ka razvoju i ostvarenju određenih vrednosti i ciljeva, a čija je primena obezbeđena (sankcionisana) državnom, njenim aparatom koji raspolaže monopolom fizičke sile.

Prvi elemenat (normativnog karaktera): Pravo je skup pravnih normi

Drugi elemenat (sociološkog karaktera): pravo reguliše društvene odnose u državi

Treći elemenat (faktičkog karaktera): da se pravnim normama ostvaruju vrednosti i ciljevi određenog društva i države

Četvrti elemenat (faktičkog karaktera): da je primena pravnih normi obezbeđena (sankcionisana) državnim aparatom koji raspolaže monopolom fizičke sile

Pravo ima funkciju da disciplinuje slobodu odnosno da reguliše odnose u društvenoj zajednici. Pravo je nezainteresovano za neke odnose. Samo oni odnosi koji su konfliktni će se regulisati putem pravnih normi.

II PRAVNA NORMA

1. Pojam pravne norme.....str. 188

Pravne norme regulišu najbitnije društvene procese bez kojih država ne bi mogla biti skladno uspostavljena. Za tipične moralne norme pravni poredak ne pokazuje interes, npr. Zabrana laganja drugih, nemaju značaj po funkcionisanje države jer ne tretira celovitost društvenih odnosa. (Muž prevario svoju ženu, on je prekršio moralnu normu ali zbog toga neće biti ugroženi društveni odnosi već samo nekoliko pojedinačnih. Odnos među moralnim normama nije hijerarhizovan a među pravnim normama postoji njihova međusobna hijerarhijska usaglašenost. Kazne su kod moralnih normi fizičke a kod pravnih fizičke.

Pravo je sastavljeno od mnogobrojnih i raznovrsnih pravnih normi. Pravna norma je osnovni element prava. Pravna norma je pravilo ponašanja ljudi u društvu sankcionisano od strane države, njenim monopolom fizičke prinude.

2.Elementi pravne norme.....str. 191

Svaka pravna norma sastavljena je određenih elemenata. Tek usaglašeno sadejstvo ovih elemenata nam omogućava da stvorimo celinu koju određujemo kao pravna norma. Kod pravne norme razlikujemo sledeće delove, elemente: predpostavku (hipotezu) dispozicije, dispozicija, predpostavku sankcije, sankcija. Dva pravila u pravnoj normi su, primarno pravilo je dispozicija a sekundarno sankcija.

Predpostavka (hipoteza)dispozicije – ukoliko se ljudi nađu u određenoj situaciji tek onda su obavezni da se ponašaju po pravilu koje je propisao stvaralac norme.

Dispozicija predstavlja određenu situaciju, te opisivanje činjenica koje čine tu situaciju i zovemo pretpostavkom dispozicije. U ovom delu pravne norme određuju se uslovi, činjenice. Događaji od čijeg nastupanja zavisi primena pravne norme. Npr. Ustavna norma da građanin ima biračko pravo sa navršениh osamnaest godina može se primeniti kada se ispuni predviđeni uslov navršavanje 18 godina. Svaka pravna norma ne mora imati pretpostavku dispozicije (zajamčeno je pravo nasleđivanja, zabranjen je prinudan rad).

Dispozicija – ovim elementom određuje se ponašanje ljudi zbog toga je ona normativnog karaktera. U dispoziciji je sadržan zahtev koji stvaralac norme upućuje adresatu. Adresat je vlastan da samostalno donese odluku hoće li prihvatiti dispozicioni zahtev povodom njegovog ponašanja ili ne. Pravna norma ne može biti bez dispozicije.

Vrste dispozicija: Prema načinu na koji je formulisana zapovest, dispozicije mogu biti

- Naređujuće disp.– su pravila kojima se naređuje subjektu određeno ponašanje (svako je dužan da savesno vrši javnu i društvenu funkciju)
- Zabranjujuće – zabranjuju subjektu određeno ponašanje (zabranjen je prinudan rad)
- Ovlašćujuće – sadrži pravila ponašanja u kojima se subjekat ovlašćuje na određeno ponašanje (svako ima pravo na zaštitu zdravlja)
- opisne (indikativne) – takva pravila u kojima se opisuje ponašanje subjekta (određuje sastav državnog organa, grb, zastava)

Prema stepenu određenosti u dispoziciji, pravi se podela na:

- dispoziciju sa određenim pojmovima – određeni pojmovi su jasni i precizni što omogućuje da se dispozicija vrlo lako primenjuje
- dispozicija sa neodređenim pojmovima – (npr. Pojam „osposobljavanje za rad“ je neodređen)
- alternativne – subjekat u stvari može od dva ili više ponašanja izabrati jedno i po njemu se ponašati
- diskrecione – u ovim dispozicijama se određuje dva ili više pravila po kojima se može ponašati državni organ
- dispozitivne dispozicije – ove dispozicije sastoje se u tome što se određuje izvesno ponašanje subjekta, ali se subjektima daje pravo da mogu sami stvoriti pravilo ponašanja o istom odnosu.

Koliko se subjektima ostavlja sloboda u pogledu ponašanja dispozicije dijelimo na:

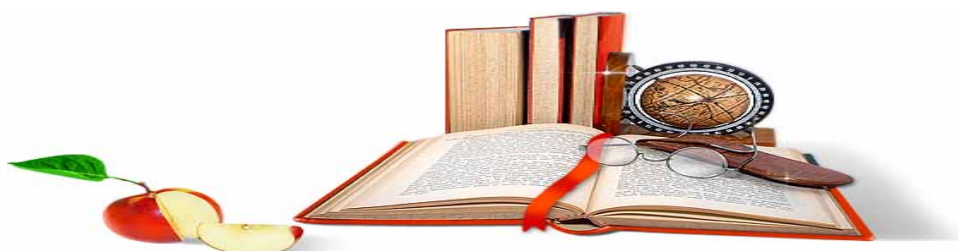
- Kategoričke – sadrže samo jedno pravilo ponašanja. Ovim dispozicijama ne ostavlja se nikakva sloboda subjektima u ponašanju
- Disjunktivne – koje daju dva ili više pravila. Daju izvesnu slobodu subjektima u ponašanju.

Pretpostavka (hipoteza) sankcije – ovaj element se sastoji u opisu prekršaja, povrede dispozicije. Ako ona nije određena ne može se primeniti sankcija. Ona je faktičkog karaktera koja opisuje ljudsku radnju kojom je učinjen prekršaj, delikt (sadržina pretpostavke sankcije). Sankcije su oštrije ukoliko je veći prekršaj. Subjekt koji je povredio dispoziciju pravno je odgovoran za počinjeni delikt. Pod pravnom odgovornošću treba podrazumevati podložnost određenog lica samoj sankciji. Prema principu pravne odgovornosti postoji objektivna (ne istražuje se psihički aspekt ponašanja) i subjektivna odgovornost (kakav je psihički odnos lica prema učinjenoj radnji.).

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com